

Generalitat
de Catalunya

Parlem de pressupostos

Informe de resultats de la sessió

Opcions de trajectòries de reducció del deute

Barcelona, 14 de Juny de 2023

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament d'Economia i Hisenda

Unitat que acompanya: DG de Participació Ciutadana

Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques

Empresa dinamitzadora i de redacció de l'informe

EIDOS Dinamització social

Contingut

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i context.....	4
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos del procés participatiu	5
2. Assistència i participació	6
2.1 Perfil dels participants.....	6
3. Recull d'aportacions	9
3.1 Opció 1: Forta reducció inicial, i més suau després.	9
3.2 Opció 2: Reducció constant mitjana a mitjà-llarg termini.	12
3.3 Opció 3: Reducció constant lenta i a llarg termini.....	13
3.3 Valoració individual.	14
3.3 Conclusions.....	15
Annex I. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions	18
Annex II. Recull fotogràfic de la sessió	22

1. Introducció

La Direcció General de Pressupostos (Departament d'Economia Hisenda), amb el suport de la Subdirecció General de Participació Ciutadana (Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques), vol impulsar un procés de participació en l'àmbit de la política pressupostària obert a tota la ciutadania. Per tal de fer-ho amb major seguretat, prèviament impulsa una prova pilot de participació sobre política pressupostària adreçada al personal intern, als treballadors i treballadores de la Generalitat. Està orientada a testejar el plantejament i el marc del procés participatiu i, amb els resultats obtinguts, corregir errors i reorientar el model del procés participatiu obert a tota la ciutadania que es posaria en marxa en futurs exercicis pressupostaris.

1.1. Antecedents i context

L'avaluació PEFA (Banc Mundial) del 2021 sobre la qualitat del sistema pressupostari de la Generalitat de Catalunya va posar de manifest les corresponents principals forteses i febleses, on, respecte envers aquestes darreres, destacava la manca de processos de participació ciutadana dins del procés pressupostari.

En el marc de reforma pressupostària actual de la Generalitat de Catalunya, un projecte destacat és la introducció d'un sistema de consultes pressupostàries a la ciutadania, amb l'objectiu de recollir opinions i preferències que pugin donar suport a la confecció dels pressupostos. Després de realitzar un disseny general del marc d'aquest tipus de processos, ha considerat adient realitzar una prova pilot interna abans de la seva realització efectiva amb el conjunt de la ciutadania.

1.2 Objectius del procés participatiu

Els objectius del procés de participació son:

- ➔ Millorar l'estratègia pressupostària mitjançant la detecció de preferències de la ciutadania quant a prioritats estratègiques i opcions de política fiscal/pressupostària.
- ➔ Millorar la confecció de les propostes pressupostàries dels departaments mitjançant les aportacions prèvies de la ciutadania.
- ➔ Millorar el coneixement de la ciutadania quant a la situació de les finances, les restriccions i els trade-offs en l'assignació de recursos, així com, consegüentment enriquir el debat pressupostari.

1.3 Eixos del procés participatiu

El procés participatiu consta de tres eixos de debat.

- Eix 1. Opcions de trajectòries de reducció de deute.
- Eix 2. Opcions d'ingressos i despeses per a guanyar espai fiscal per finançar noves iniciatives.
- Eix 3. Prioritats en el conjunt de polítiques gestionades per la Generalitat.

En aquesta sessió es debat sobre l'eix 1. Es plantegen 3 opcions diferents de possibles estratègies o trajectòries de reducció del deute (amb els seus corresponents impactes pel que fa a terminis, nivell de deute, contenció (NO DE REDUCCIÓ) del creixement de la despesa i pagament d'interessos). Totes presenten "avantatges" i "desavantatges", com ara un menor/major pagament d'interessos, el manteniment d'un menor/major volum de deute durant el període, un assoliment més ràpid o més lent de volums de deute més moderats o la contenció menys o més moderada del creixement de la despesa. L'objectiu del debat és reflexionar per poder conèixer en major grau quin tipus d'opcions podrien ser les més preferides per la ciutadania.

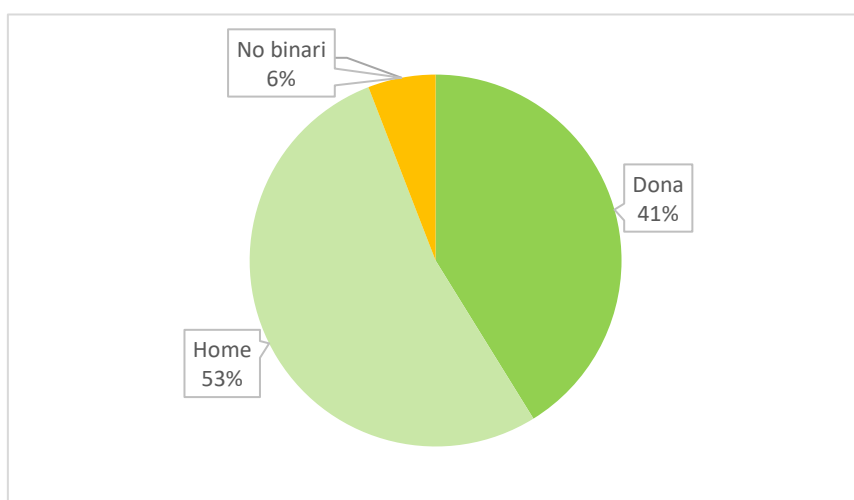
2. Assistència i participació

2.1 Perfil dels participants

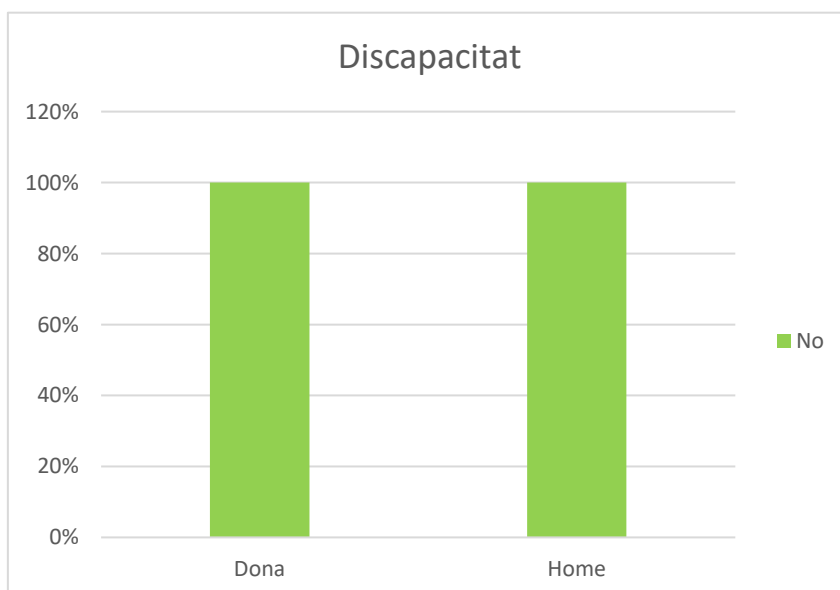
La primera sessió del procés participatiu va comptar amb la participació de **18 persones** majoritàriament de l'administració pública i del sector salut, educació, serveis socials i, cultura i oci.

A partir de les dades del qüestionari d'avaluació que es va facilitar al final de la sessió (vegeu Annex I), es mostren tot seguit algunes dades que dibuixen el perfil dels/les participants.

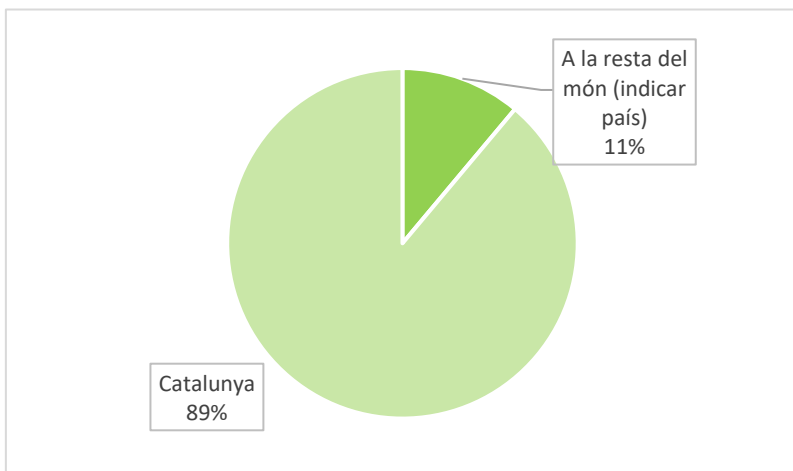
Taula 0.1. Participants per sexe

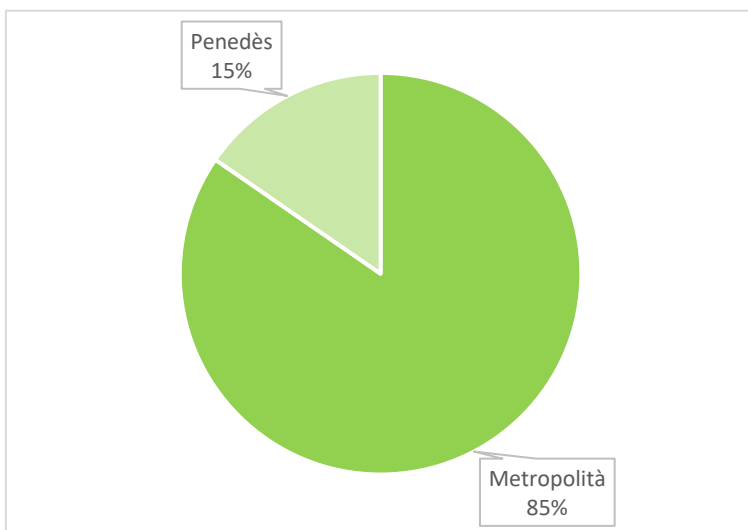
Taula 0.2. Participants per discapacitat

Taula 0.3. Lloc de naixement

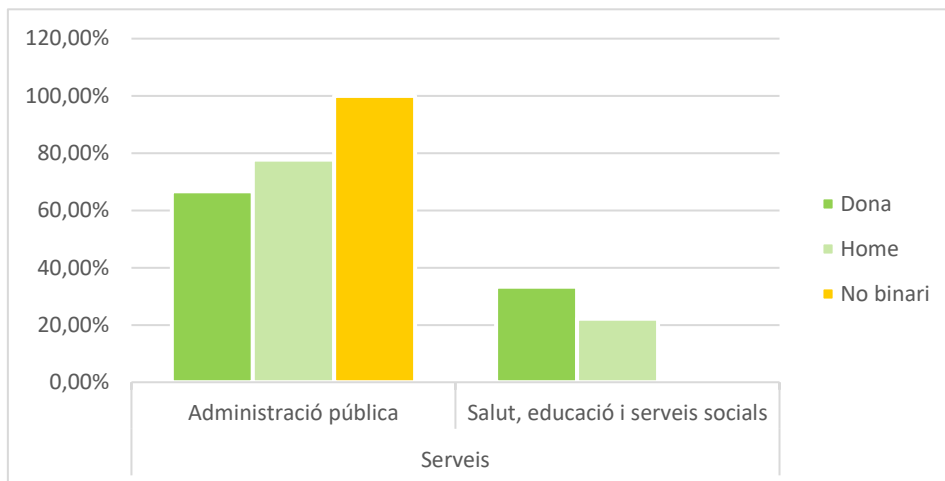

Taula 0.4. Àmbit del municipi de residència

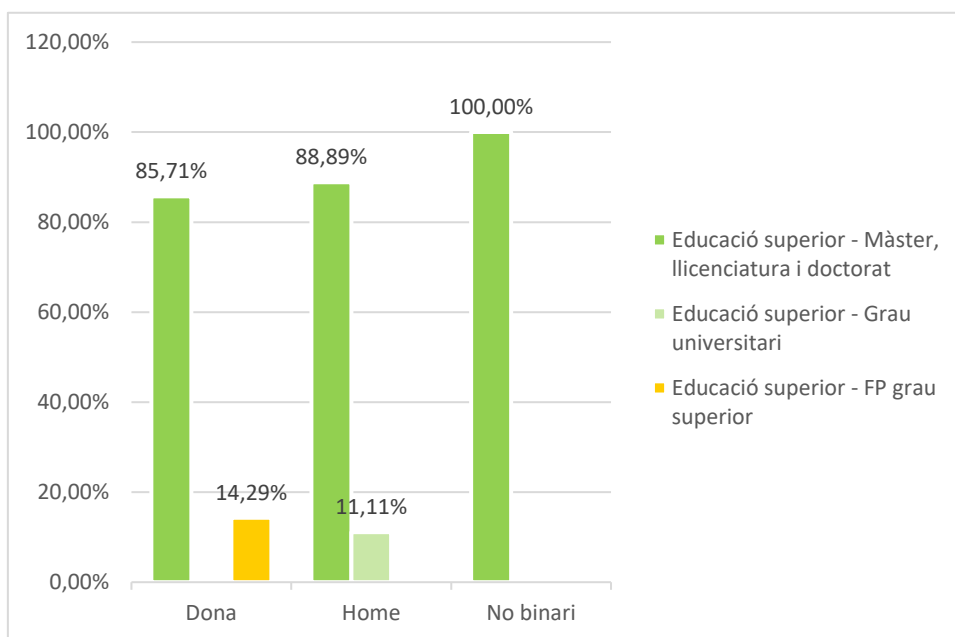
Taula 0.5. Sector activitat econòmica

Tots/es les participants han respòs que actualment treballen per compte d'altri en els següents sectors.

Taula 0.6. Nivell formatiu assolit

Tots/es les participants tenen un nivell formatiu superior, la majoria amb màster, llicenciatura i doctorat.

3. Recull d'aportacions

Les persones participants s'han distribuït en 4 taules (A,B,C,D). Això ha permès que, un cop feta la part informativa, es poguessin generar petits grups de debat de 4 o 5 persones cadascun i es facilités la intervenció de totes elles a l'hora d'exposar els avantatges i desavantatges de les diferents trajectòries de reducció de deute a valorar (aquestes reflexions es podien escriure a les fitxes de les mesures que hi havia a cada taula).

Després de 45 minuts de debat, cada taula ha presentat a la resta de participants quina opció han considerat que s'hauria d'aplicar i per quins motius ho han fet.

Per acabar, un cop escoltats tots els arguments, s'ha passat a fer una valoració a títol individual de cada mesura.

A continuació es mostren les aportacions realitzades, diferenciades per taules, i el resultat de la valoració individual.

Opcions presentades

	OPCIÓ 1 Forta reducció inicial, i més suau després, a mitjà termini	OPCIÓ 2 Reducció constant mitjana a mitjà-llarg termini	OPCIÓ 3 Reducció constant lenta i a llarg termini
Ritme de reducció del deute	Reducció alta en els primers anys i posteriorment més moderada	Mitjà en tot el període	Moderat/baix en tot el període
Període	Mitjà termini (10-15 anys)	Mitjà- llarg termini (15-20 anys)	Llarg termini (superior a 20 anys)
Nivell de deute en el conjunt del període	Alt en els primers anys, i moderat en els següents	Alt en gran part part del període	Molt alt en gran part del període
Creixement de la despesa en el període	Creixement molt moderat en els primers anys, però major creixement posterior	Moderat en tot el període	Opció que limita menys el creixement, però amb una major presència d'interessos
Pagament d'interessos	Opció que suposa menor pagament d'interessos	Alt pagament d'interessos	Molt alt pagament d'interessos

3.1 Opció 1: Forta reducció inicial, i més suau després.

Es preveu un període d'implementació de mitjà termini (10-15 anys). La reducció del deute és alta durant els primers 5 anys i després passa a ser més moderada. Permet un creixement de la despesa molt moderat durant la primera etapa, però major a la segona. Aquesta opció és la que suposa un menor pagament d'interessos.

Taula A	
Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Solidaritat intergeneracional: No afecta generacions futures i cal tenir en compte l'elevat índex d'envelliment que hi ha actualment. ➔ Es paguen menys interessos. ➔ Es guanya credibilitat financera a llarg termini.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Pot generar malestar social. ➔ Produeix estancament del creixement econòmic durant molt de temps. ➔ No es permet fer noves inversions.
Opció escollida?	➔ Sí

Taula B	
Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ És la més econòmica perquè es paguen menys interessos. ➔ Permet tenir més marge per fer més polítiques socials futures. ➔ No passa la responsabilitat a les futures generacions. ➔ Dona marge per redistribuir les despeses.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Impacte sobre els col·lectius vulnerables actuals. La redistribució de la despesa no hauria d'afectar a les polítiques socials (la taxa de pobresa segons l'informe AROPE és del 25%). ➔ No permet altres opcions de despesa.
Aspectes a considerar	<ul style="list-style-type: none"> ➔ El dèficit fiscal. ➔ El repartiment de la despesa. ➔ L'eficàcia i l'eficiència de les polítiques públiques. ➔ L'avaluació de les polítiques socials.

	<ul style="list-style-type: none"> → La credibilitat institucional. → La credibilitat davant els mercats.
Opció escollida?	→ Sí

Taula C	
Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> → Reducció d'interessos. → Reducció d'inequitat intergeneracional perquè no es trasllada el deute a les generacions futures.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> → Desconfiança social per la falta de transparència de per què s'ha arribat a aquest punt, i si l'esforç que cal fer realment servirà per alliberar la tensió en el futur. → L'experiència negativa que hi ha prèvia, on l'estratègia de congelar pressupostos no ha funcionat. → Genera un elevat cost social entre grups més vulnerables, joves, gent gran, salut mental...
Aspectes a considerar	<ul style="list-style-type: none"> → La tendència de crisis cada curt termini. → Cal fer polítiques preventives de benestar emocional i salut mental. → Els recursos del planeta són limitats i no es pot créixer més, cal reduir i ser més eficients. → Polítiques públiques més avaluades (impactes reals).
Opció escollida?	→ Sí

Taula D	
Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> → Solidaritat intergeneracional. → Reducció del deute vinculat als interessos.

	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Augmenta la llibertat d'acció per fer front a problemes futurs. ➔ Disposa d'un marge de maniobra per reorganitzar la prioritització de les despeses.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Desconfiança per la volatilitat política. Les decisions d'un govern les hauria d'assumir del següent, i condiona les reaccions dels mercats. ➔ Redueix els diners que es poden destinar a les polítiques públiques. ➔ Reducció de despeses destinades a inversions que a la llarga pot ajudar a augmentar ingressos. ➔ Limita la llibertat d'acció per fer front a problemes actuals.
Opció escollida?	➔ No

3.2 Opció 2: Reducció constant mitjana a mitjà-llarg termini.

Es preveu un període d'implementació de mitjà-llarg termini (15-20 anys) que mantingui una reducció del deute a un ritme mitjà durant tot el període. El creixement de la despesa seria moderat durant tot el període i comporta un pagament d'interessos alt.

Les reflexions sobre l'opció 2 han girat entorn de la comparativa amb l'opció 1. La taula A i B descarten aquesta opció perquè la consideren massa similar a l'opció 1, la taula C només posa en relleu que l'opció 2 té un menor impacte social respecte a l'opció 1, i la taula D és la que presenta una reflexió més acurada, tal com es mostra a les taules següents.

Taula A i taula B	
Avantatges	➔ Mateixos que l'opció 1.
Desavantatges	➔ Mateixos que l'opció 1.
Opció escollida?	➔ No

Taula C

Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Mateixos que l'opció 1. ➔ Menor impacte social que l'opció 1.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Mateixos que l'opció 1.
Opció escollida?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ No

Taula D	
Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Els mateixos que l'opció 1. ➔ És més equilibrada que l'opció 1 perquè permet tenir més marge per despeses i, alhora, pagar els interessos. ➔ Permet disposar de llibertat d'acció per donar resposta a problemes actuals (polítiques socials). ➔ Està menys condicionada a la volatilitat política. ➔ Permet augmentar els ingressos futurs deguts a unes inversions fetes a la primera etapa del període.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Augmenta el termini del deute.
Opció escollida?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ sí

3.3 Opció 3: Reducció constant lenta i a llarg termini.

Es preveu un període d'implementació a llarg termini (més de 20 anys) amb un ritme moderat o baix de la reducció del deute que es manté durant tot el període. El nivell de deute en el conjunt del període seria molt alt, però es limita menys el creixement de la despesa (amb un pagament d'interessos molt elevat).

Taula A,B,C,D	
Avantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Més diners per despeses. ➔ Més diners per inversions.

	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Més diners per fer front a polítiques socials durant la primera part del període (problemes actuals).
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Més costos per les generacions futures. ➔ Més interessos. ➔ Gran incertesa econòmica i política d'etapes futures.
Opció escollida?	<ul style="list-style-type: none"> ➔ No

3.3 Valoració individual.

A partir de les reflexions exposades als debats i de les conclusions presentades per cada taula, cada persona prioritza les tres opcions debatudes segons el seu propi criteri. Es fa mitjançant una aplicació del mòbil distribuint 100 punts entre les tres opcions presentades.

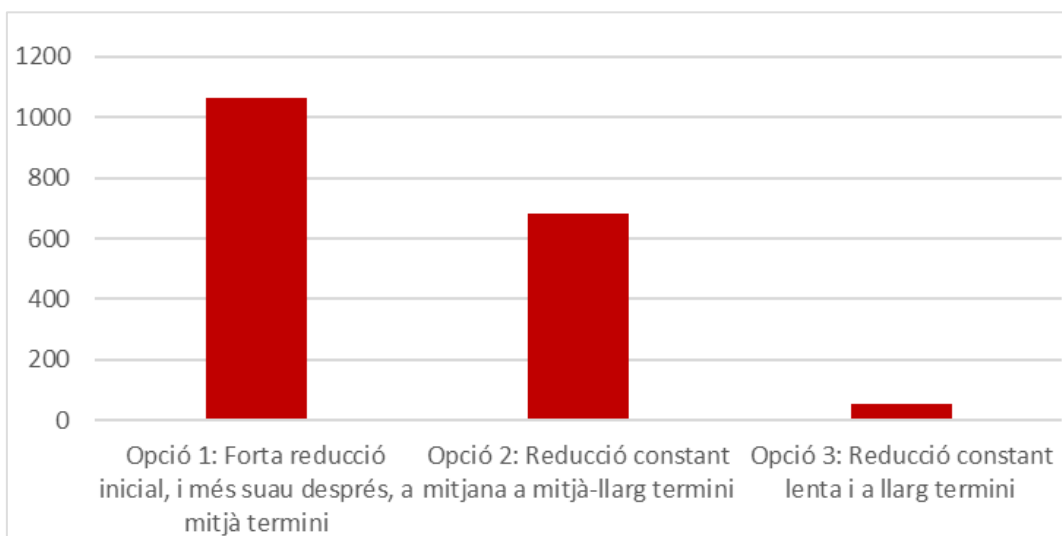
És a dir, no cal donar 100 punts a una única opció, sinó que en cas que una persona hagi dubtat entre varies opcions, l'aplicació li ha permès donar una major puntuació a aquella opció a la qual vulgui donar una major prioritziació.

L'opció que ha obtingut una major puntuació ha sigut l'opció 1, amb un total de 1.065 punts, seguida a molta distància per l'opció 2 (680 punts). L'opció 3 ha aconseguit una puntuació molt residual.

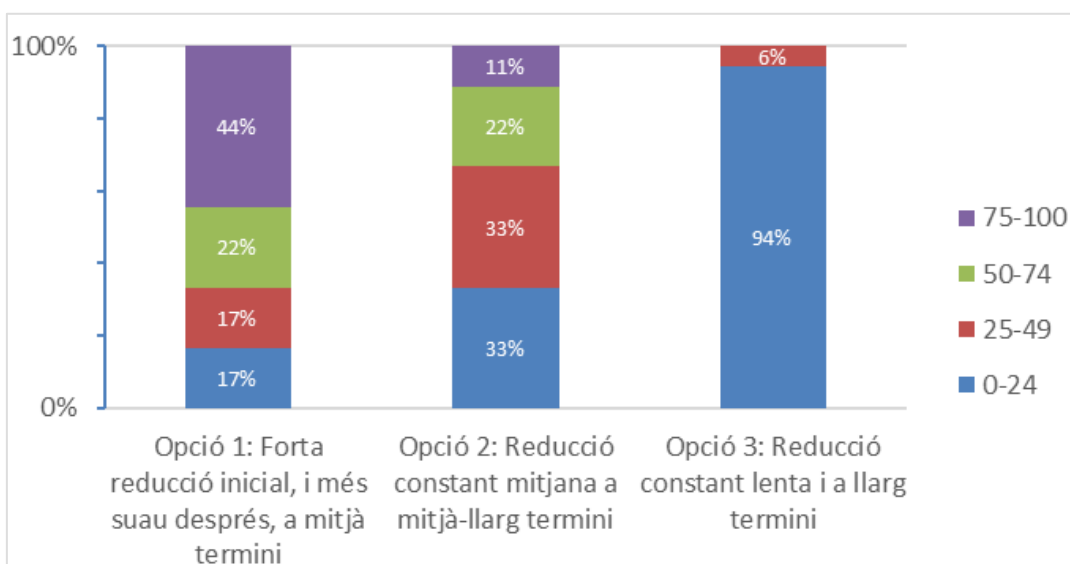
Opció 1: Forta reducció inicial, i més suau després, a mitjà termini	1065
Opció 2: Reducció constant mitjana a mitjà-llarg termini	680
Opció 3: Reducció constant lenta i a llarg termini	55

Si es fa l'anàlisi en funció del grau de prioritziació de les opcions, s'observa que el 44% de les persones assistents han donat a l'opció 1 una puntuació que es troba dins del barem de màxima prioritziació (entre 75 i els 100 punts). D'altra banda, el 33% dels assistents han assignat més de 50 punts a l'opció 2.

Puntuació obtinguda a la votació individual

Distribució de les persones que han valorat l'opció segons el barem de puntuació

3.3 Conclusions.

A continuació es recullen els avantatges i desavantatges exposats de l'opció millor valorada.

Opció 1: Força reducció inicial, i més suau després, a mitjana a mitjà-llarg termini

Avantatges

- ➔ Solidaritat intergeneracional perquè no es trasllada el deute a les generacions futures.
- ➔ Reducció del deute vinculat als interessos.
- ➔ Es guanya credibilitat financera a llarg termini.

	<ul style="list-style-type: none">→ Augmenta la llibertat d'acció per fer front a problemes futurs.→ Disposa d'un marge de maniobra per reorganitzar la prioritització de les despeses segons va avançant el període.
Desavantatges	<ul style="list-style-type: none">→ Genera malestar social.→ Limita la llibertat d'acció per fer front a problemes actuals.→ Redueix els diners que es poden destinar a les polítiques públiques.→ Impacte sobre els col·lectius vulnerables actuals, joves, gent gran, salut mental...→ Reducció de despeses destinades a inversions que a la llarga pot ajudar a augmentar ingressos.→ Produeix estancament del creixement econòmic durant molt de temps.→ Desconfiança social per la falta de transparència de per què s'ha arribat a aquest punt, i si l'esforç que cal fer realment servirà per alliberar la tensió en el futur.→ Desconfiança per l'experiència negativa que hi ha prèvia, on l'estratègia de congelar pressupostos no ha funcionat.→ Desconfiança per la volatilitat política. Les decisions d'un govern les hauria d'assumir el següent, i condiciona les reaccions dels mercats.
Aspectes a considerar	<ul style="list-style-type: none">→ La redistribució de la despesa no hauria d'afectar a les polítiques socials (la taxa de pobresa segons l'informe AROPE és del 25%).→ La tendència de crisis cada curt termini.→ El dèficit fiscal.→ L'eficàcia i l'eficiència de les polítiques públiques (avaluar impactes reals).→ L'avaluació de les polítiques socials.→ La credibilitat institucional.

- Cal fer polítiques preventives de benestar emocional i salut mental.
- Els recursos del planeta són limitats i no es pot créixer més, cal reduir i ser més eficients.

Annex I. Resultats de l'enquesta d'avaluació de les sessions

En aquest apartat s'inclouen els resultats de les enquestes d'avaluació que van respondre els 18 participants al final de la sessió 1 (el 100% dels/les participants).

Valoració de la sessió de debat

L'avaluació feta de la preparació de la sessió varia en funció de l'aspecte valorat. La importància de la temàtica de la sessió és l'element amb una puntuació més elevada, amb prop del 70% de molt i la resta bastant. La resta d'elements s'ha valorat en la seva majoria com a "bastant". A continuació, es mostra gràficament la valoració recollida.

Figura 4.1 Valoració de la preparació de la sessió

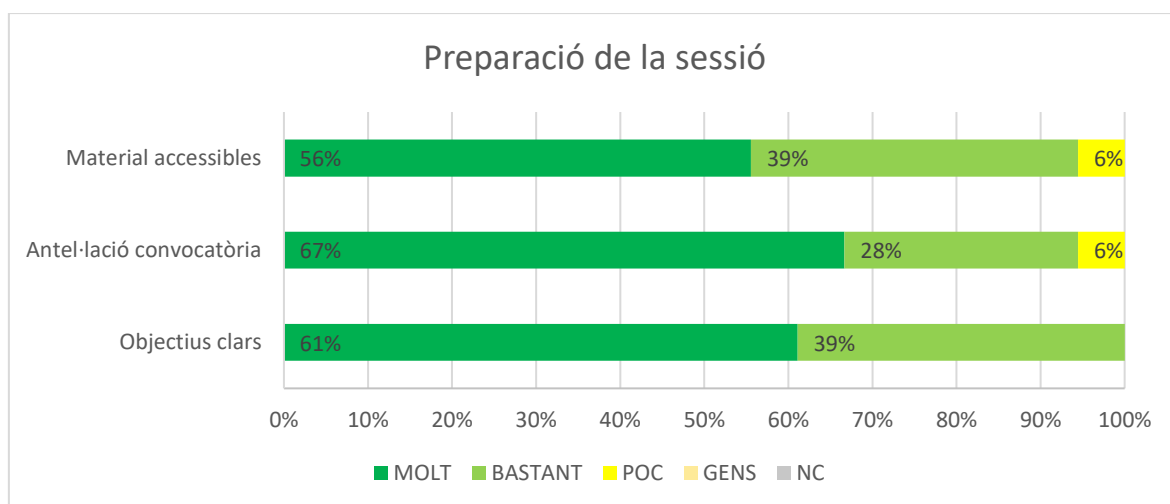

Figura 0 1

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació "Parlem de pressupostos" (Sessió 14 juny)

L'execució de la primera sessió es valora en la seva majoria com a bona, ja que pràcticament totes les respostes han coincidit en valorar els diferents elements com a molt o bastant. Els aspectes valorats en major grau d'acord són l'antel·lació en l'avís de la convocatòria i que la sessió tenia uns objectius clars des de l'inici (ambdós amb més d'un 60% de les opinions). Només en menys del 10% dels casos alguns elements s'han valorat com a poc d'acord i aquest casos han estat els materials accessibles i l'antel·lació en la convocatòria.

Figura 4.2 Valoració sobre l'execució de les sessions participatives

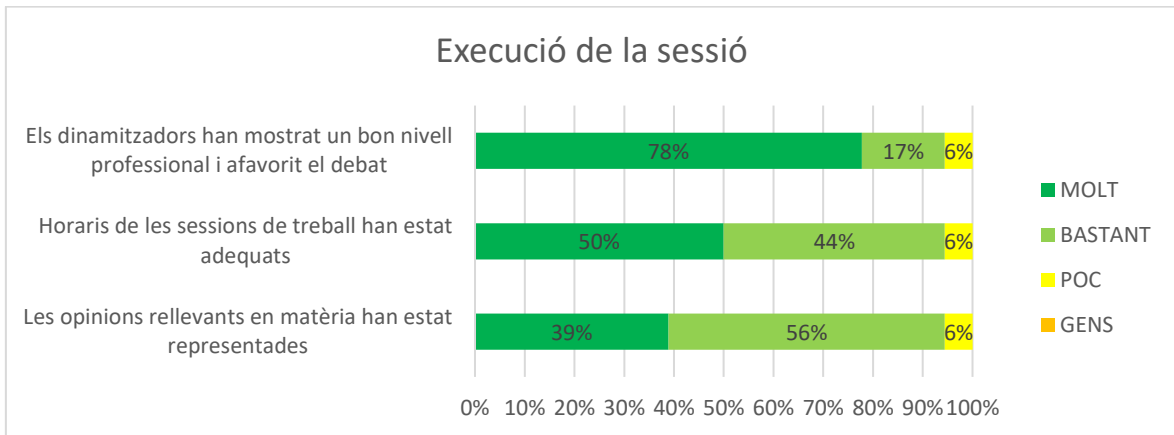

Figura 0 2

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació "Parlem de pressupostos" (Sessió 14 juny)

La valoració de l'execució de la sessió ha estat molt bona, sobretot en quan al nivell professional i d'afavorir el debat per part de les dinamitzadores. El punt menys valorat positivament ha estat sobre si les opinions rellevants en la matèria havien estat representades. Hi ha hagut algunes valoracions negatives en els tres punts avaluats que no superen el 10%.

Figura 4.3 Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

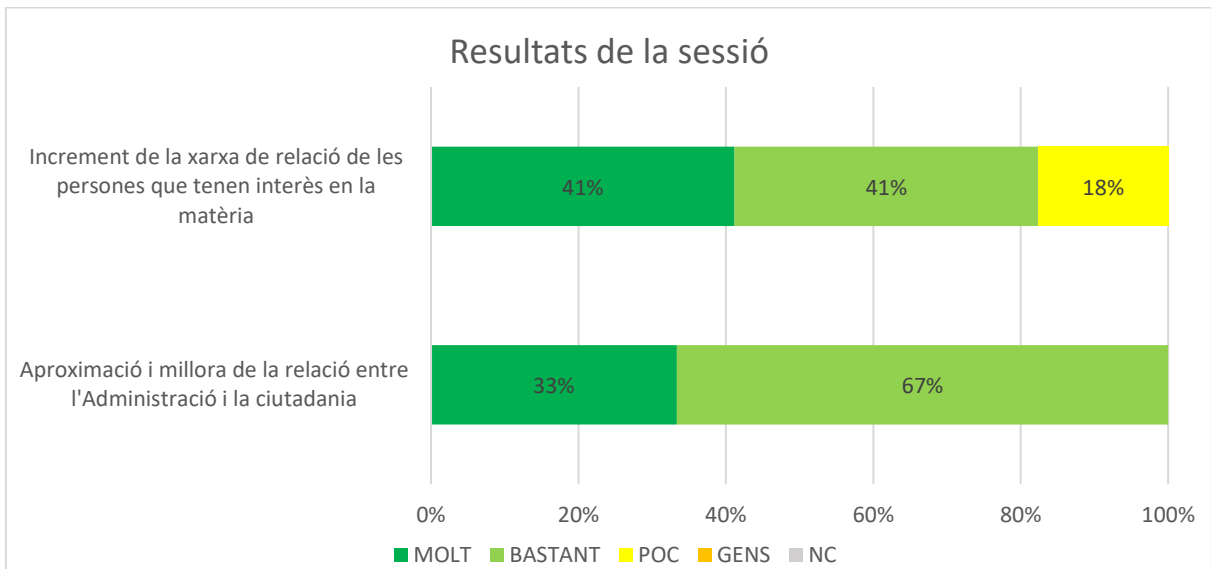

Figura 0 3

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació "Parlem de pressupostos" (Sessió 14 juny)

Les expectatives dels participants estaven molt i bastant acord amb els resultats aconseguits. Cal destacar que hi ha hagut algunes valoracions negatives respecte que la sessió hagi incrementat la xarxa de relació de les persones interessades en la matèria.

Figura 4.4 Valoració global

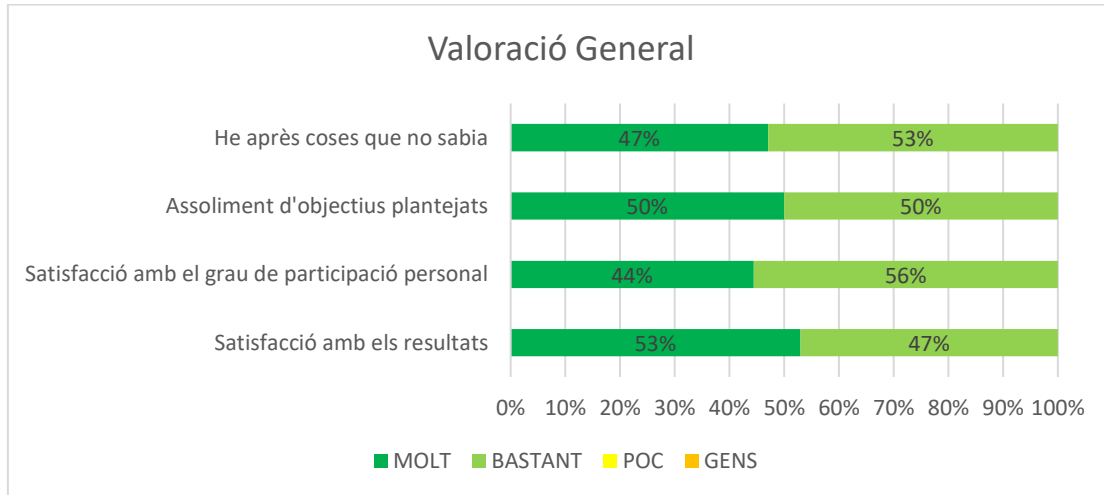

Figura 0 4

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació "Parlem de pressupostos" (Sessió 14 juny)

La valoració global feta pels assistents es bona en la seva majoria, ja que l'opció escollida està entre molt o bastant acord de compliment.

Figura 4.5 Coneixement de la convocatòria

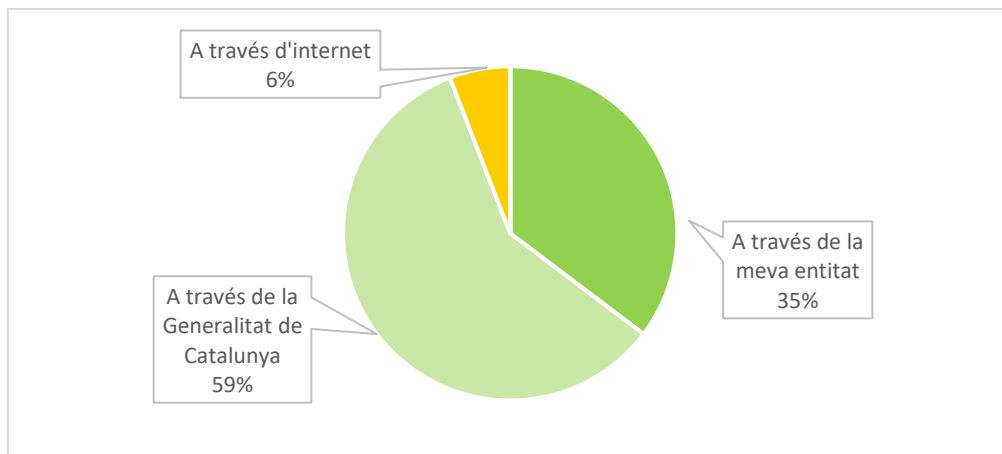

Figura 0 5

Font: Enquesta d'avaluació del procés de participació "Parlem de pressupostos" (Sessió 14 juny)

El principal mitjà d'informació de la convocatòria ha estat a través de la Generalitat de Catalunya (59%) o de l'entitat de la qual formen part (35%). Alguns participants no han respost la pregunta.

Suggeriments dins l'Avaluació

Dins l'Avaluació final a tots els participants, a l'apartat "Sobre l'execució de les sessions participatives", es va formular una pregunta oberta que era la següent "**Hi ha algun aspecte que es podria millorar en relació a la preparació i execució de la sessió? Quin?**". Van respondre 4 participants:

- "Fer una breu explicació introductòria de la preparació del pressupost".
- "Deixar clar que cal treure's el barret de departament a l'inici".
- "Els materials estaven prèviament al web, però no es van enviar per e-mail".
- "Potser més temps. I totes les sessions estarien relacionades".

Al final de l'Avaluació hi havia la pregunta oberta "**Voleu afegir alguna cosa?**". En aquest apartat es va demanar des de l'organització que, de manera voluntària, es fessin arribar suggeriments per quan aquests debats es traslladessin a la ciutadania. La van respondre 9 participants amb les següents aportacions:

- "No sé si la ciutadania voldrà participar. Hi ha molta desafecció".
- "És molt interessant el projecte d'obrir-lo participatiu, tot i que veig certes dificultats per comprendre els conceptes segons la tipologia d'assistents".
- "Ha anat molt bé tenir persones amb coneixement tècnic d'economia i pressupostos per poder resoldre dubtes. En el debat es barregen els altres dos debats proposats: opcions d'ingressos i prioritats".
- "Felicitats per la iniciativa. Compte! A no inventar la roda, tenir en compte com a funcionat l'Espai de Seguiment Ciutadà de l'Estratègia de Lluita contra la corrupció. Suggeriment: fer una prova primer amb la ciutadania organitzada que té una opinió més informada i crítica, abans de passar a la ciutadania en general. Perill: crear expectatives que no es compleixen".
- "Totes les sessions estan relacionades".
- "Endavant amb aquesta iniciativa".
- "Moltes gràcies per la iniciativa. Serà molt interessant si es fa a nivell de tota la ciutadania. Potser caldrà fer les sessions una mica més llargues".
- "Per traslladar-ho a la ciutadania cal transparència, confiar en els polítics i major consens".
- Identificació institucional dels/les presentadors/es, no només el nom. Informació mínima sobre l'estructura pressupostària. Documents adjunts: sèries més llargues.

Com a conclusions d'aquest apartat de l'Avaluació, podem dir que hi havia una gran satisfacció general per haver pogut participar en aquesta sessió i en un procés participatiu i també suggeriments de cara a la seva celebració a futur amb la ciutadania, esmentant una necessitat de formació prèvia als/les properes participants degut a la complexitat del tema tractat.

Annex II. Recull fotogràfic de la sessió

participa.gencat.cat